

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐

เหตุผล

โดยที่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นหน่วยงานของรัฐที่ส่งเสริมสนับสนุน การศึกษาให้นักเรียน นักศึกษา หรือประชาชน ผู้ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ให้ได้รับการสนับสนุน ค่าใช้จ่ายในการศึกษาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และการศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ที่รัฐพึง ช่วยเหลือทุนการศึกษาสำหรับผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ สามารถเข้าถึงแหล่งเงินกู้ที่ปลอดดอกเบี้ยและลด ภาระการชำระหนี้ของผู้กู้ยืมเงินด้วยการเปิดโอกาสให้ผู้กู้ยืมเงินมีโอกาสปรับโครงสร้างหนี้ ปลดภาระ ผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกันจากการเป็นหนี้อันไม่ก่อให้เกิดรายได้ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๕๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่กำหนดให้รัฐจัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาด แคลนทุนทรัพย์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา ให้ประชาชนได้มีโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา อย่างเสมอภาค เท่าเทียมกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง

พระราชบัญญัติ

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ...)

พ.ศ.

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับ มาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาให้นักเรียน นักศึกษา หรือประชาชน ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์การศึกษา เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษาได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้อง กับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐

“มาตรา ๖/๑ กรณีมาตรา ๖ เพื่อช่วยเหลือผู้กู้ยืมเงินที่ขาดแคลนทุนทรัพย์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา คณะกรรมการจะกำหนดให้เป็นทุนการศึกษาแทนการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ก็ได้แต่ต้องกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๙ ~~(๑)~~ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

~~“(๑) การกู้ยืมเพื่อการศึกษา และทุนการศึกษา ตามมาตรา ๖/๑~~

(๑๑) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการผ่อนผันให้ผู้กู้ยืมชำระเงินคืนกองทุน หรือการลดหย่อนหนี้ หรือระงับการชำระเงินคืน หรือกำหนดการทำงานให้รัฐ หรือมอบทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดแทนการชำระเงินกู้ยืม ตามมาตรา ๔๔”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๑/๑) (๑๑/๒) และ (๑๑/๓) ของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐

“(๑๑/๑) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแปลงหนี้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ตามมาตรา ๔๔/๑

(๑๑/๒) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแปลงหนี้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ตามมาตรา ๔๔/๒

(๑๑/๓) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้ทุนการศึกษาตามมาตรา ๖/๑”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในวรรคสอง ของมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๔ เมื่อสำเร็จการศึกษา เลิกการศึกษา หรือพ้นสภาพการศึกษาแล้ว ให้ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ต้องชำระเงินต้นกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ได้รับไปคืนให้กองทุนโดยผ่อนชำระเมื่อผู้กู้ยืมมีรายได้เพียงพอภายในระยะเวลา ๓๐ ปี หรือมอบทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดแทนการชำระเงินกู้ยืม ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ในการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาเป็นการกู้ยืมเงินโดยปลอดดอกเบี้ย และประโยชน์อื่นใด นับตั้งแต่เวลาภายหลังที่สำเร็จการศึกษา เลิกการศึกษา หรือพ้นสภาพการศึกษา

กรณีผู้กู้ยืมเงินก่อนพระราชบัญญัติฉบับนี้บังคับใช้และยังมีเงินค้างชำระอยู่ ให้ชำระคืนเฉพาะเงินต้นโดยปลอดดอกเบี้ย และประโยชน์อื่นใด

เพื่อบรรเทาภาระของผู้กู้ยืมเงินหรือผู้ค้ำประกันให้สามารถชำระเงินคืนกองทุนได้ กองทุนอาจผ่อนผันให้ผู้กู้ยืมเงินหรือผู้ค้ำประกันชำระเงินคืนกองทุนแตกต่างกันไปตามจำนวน ระยะเวลา หรือวิธีการที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่งได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

การดำเนินการตามวรรคสี่ ให้กระทำได้แม้จะอยู่ในระหว่างการดำเนินคดี หรือมีคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้วหรืออยู่ในระหว่างบังคับคดี เมื่อได้มีการดำเนินการตามวรรคห้ากับผู้กู้ยืมเงินแล้ว ให้ผู้ค้ำประกันเป็นอันหลุดพ้นจากหนี้้นั้น

ในกรณีจำเป็น คณะกรรมการจะกำหนดให้เป็นทุนการศึกษาแทนการกู้ยืมเพื่อการศึกษาก็ได้ หรือลดหย่อนหนี้หรือระงับการชำระเงินคืนกองทุนตามที่ผู้กู้ยืมเงินร้องขอเป็นรายบุคคลหรือเป็นการทั่วไปก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่มีการทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ภายหลังมีคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้วหรือในระหว่างบังคับคดีหากผู้กู้ยืมผิดนัดชำระหนี้ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ ถ้าระยะเวลาการบังคับคดีสิ้นสุดลงก่อนแล้วหรือเหลือไม่ถึง ๓ ปี ให้ดำเนินการบังคับคดีได้ภายใน ๑๐ ปี นับแต่วันที่ผิดนัดชำระหนี้ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้

ในกรณีที่มีการทำสัญญาแปลงหนี้ใหม่ภายหลังมีคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้วหรือในระหว่างบังคับคดีให้ถือว่าหนี้ตามคำพิพากษาเป็นอันระงับไปหากมีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้ให้ก่อนการยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นและให้ผู้กู้ยืมมีหน้าที่ชำระหนี้ตามสัญญาแปลงหนี้ใหม่”

มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐

“มาตรา ๔๔/๑ ในกรณีผู้กู้ยืมเงินสำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาและได้รับผลการศึกษาระดับเกียรตินิยมให้แปลงหนี้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นเงินทุนการศึกษาแทน และผู้กู้ยืมเงินไม่มีหน้าที่ต้องชำระเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาในส่วนที่ค้างชำระดังกล่าวคืนทั้งนี้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๔/๒ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐

“มาตรา ๔๔/๒ ในกรณีผู้กู้ยืมเงินสำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาและจบจากคณะหรือสาขา ที่กระทรวงศึกษาธิการ หรือกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมกำหนดให้แปลงหนี้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาของผู้กู้ยืมเงินในส่วนที่ค้างชำระทั้งหมดเป็นเงินทุนเพื่อการศึกษาแทน และผู้กู้ยืมเงินไม่มีหน้าที่ต้องชำระเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาในส่วนที่ค้างชำระดังกล่าวคืนทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๑๔ เพื่อบรรเทาผลกระทบอันเกิดจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ให้พระราชบัญญัตินี้บังคับใช้แก่ผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกันซึ่งกู้ยืมเงินและค้ำประกันไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับด้วย

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่...)

พ.ศ.

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะได้เสนอร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่..) พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎรและได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญตามข้อ ๑๑๐ ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

เนื่องจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นหน่วยงานของรัฐ ที่ต้องส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาให้แก่นักเรียน นักศึกษา หรือประชาชน ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามความถนัดของตน สามารถเข้าถึงแหล่งเงินกู้ที่ปลอดดอกเบี้ยหรือรับทุนการศึกษาจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากลอย่างเท่าเทียม เสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ เพื่อเป็นการสนับสนุนผู้กู้ยืมเงินให้มีการศึกษาที่ดีมีแรงจูงใจในการศึกษาและลดภาระการชำระหนี้ของผู้กู้ยืมเงินด้วยการเปิดโอกาสให้ผู้กู้ยืมเงินมีโอกาสปรับโครงสร้างหนี้ ปลดภาระผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกันจากการเป็นหนี้อันไม่ก่อให้เกิดรายได้ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๕๔ (วรรคสาม วรรคห้า และวรรคหก) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่กำหนดให้รัฐจัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ โดยมีเจตนารมณ์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา ให้ประชาชนได้มีโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาอย่างเสมอภาค เท่าเทียมกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒.สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ กำหนดให้คณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้ทุนการศึกษา และการแปลงหนี้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา (ร่างมาตรา ๔ และมาตรา ๕)

๒.๒ ยกเลิกบทบัญญัติที่ให้อำนาจคณะกรรมการกำหนดให้มีผู้ค้ำประกันการชำระเงินคืน กองทุนตามสัญญากู้ยืมเงิน (ร่างมาตรา ๖)

๒.๓ กำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินผ่อนชำระเงินต้นกู้ยืมภายหลังที่สำเร็จการศึกษาหรือเลิกการศึกษามีรายได้เพียงพอแล้วภายในระยะเวลา ๓๐ ปี หรืออาจเลือกทำงานให้รัฐแทนการชำระเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ได้รับไปตามสัญญากู้ยืมเงินคืนให้กองทุนหรือมอบทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดแทนการชำระเงินกู้ยืมก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นเงินกู้ยืมที่ปลอดดอกเบี้ยนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับกรณีผู้รับทุนการศึกษาก่อนพระราชบัญญัตินับนี้บังคับใช้และยังมีเงินค้างชำระอยู่ให้ชำระคืนเฉพาะเงินต้น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด (ร่างมาตรา ๗)

๒.๔ กำหนดให้กรณีที่ผู้กู้ยืมเงินสำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาและได้รับผลการศึกษา ในระดับเกียรตินิยม สามารถแปลงหนี้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาของผู้กู้ยืมเงินเป็นเงินทุนเพื่อการศึกษา โดยไม่ต้องชำระเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา (ร่างมาตรา ๘)

๒.๕ กำหนดให้กรณีที่ผู้กู้ยืมเงินสำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาและจบจากคณะหรือสาขา ที่กระทรวงศึกษาธิการหรือกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กำหนดให้แปลงหนี้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาของผู้กู้ยืมเงินในส่วนที่ค้างชำระทั้งหมด เป็นเงินทุนเพื่อการศึกษาแทน และไม่มีหนี้ที่ต้องชำระเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาในส่วนที่ค้างชำระคืน (ร่างมาตรา ๙)

๒.๖ ให้ยกเลิกความของมาตรา ๔๕ ที่ให้อำนาจกองทุนเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลการเงิน และดำเนินการมาตรการต่างๆของผู้กู้ยืม (มาตรา ๑๐)

๒.๗ ให้ยกเลิกความของมาตรา ๔๖ ที่ให้หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ครอบครองข้อมูลผู้กู้ส่งให้กองทุน (มาตรา ๑๑)

๒.๘ ให้ยกเลิกความของมาตรา ๕๐ ที่ให้กองทุนมีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินทั้งหมดของผู้กู้ยืมในลำดับแรกถัดจากค่าเครื่องอุปโภคบริโภคอันจำเป็นประจำวันตามมาตรา ๒๕๓(๔) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (มาตรา ๑๒)

๒.๙ ให้ยกเลิกความของมาตรา ๕๑ ที่ให้นายจ้างหักเงินพนักงานหรือลูกจ้างเพื่อชำระเงินกู้ยืมตามจำนวนที่กองทุนแจ้ง (มาตรา ๑๓)

๒.๑๐ กำหนดให้ภาระของผู้ค้ำประกันที่มีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นอันสิ้นสุดไปนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๑๔)